

PROCEDURA

**POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA
ZAGROŻENIA ŻYCIA DZIECKA, WOBEC
KTÓREGO STOSOWANA JEST PRZEMOC
W RODZINIE LUB MAJĄ MIEJSCE
ZACHOWANIA AGRESYWNE**

**Procedura obowiązuje w PRZEDSZKOLU NR 4
We Wrocławiu**

Podstawa prawna: Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 nr 209 poz. 1245), Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88 poz. 553 ze zm.).

1. Cel procedury

Zapewnienie spełnienia wymagań określonych przepisami w sytuacji podejrzenia zagrożenia życia dziecka, wobec którego jest stosowana przemoc w rodzinie lub które ma kontakt z zachowaniami agresywnymi.

2. Zakres procedury

Sposoby reagowania i zakres podejmowanych działań w sytuacji zagrożenia życia dziecka oraz procedury stosowania "Niebieskiej Karty".

3. Podstawowe informacje dla nauczyciela jak rozpoznać, czy dziecko w rodzinie jest krzywdzone

- a) **Krzywdzenie psychiczne:** upokarzanie, odrzucanie, izolowanie, ignorowanie, wyszydzanie, krytykowanie, terroryzowanie, zmuszanie do wysiłku przekraczającego jego możliwości, zastraszanie, grożenie dziecku. Dziecko doznające takiej przemocy zachowuje się nieadekwatnie do wieku, wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojadanie, nadmierne objadanie się, wymioty), okalecza się, ma problemy ze snem i koszmary, odczuwa strach przed zaśnięciem.
- b) **Wykorzystywanie seksualne:** dziecko wykorzystywane seksualnie jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie, unika kontaktu z dorosłymi, opisuje zachowanie osoby dorosłej wskazujące na to, że ta próbowała je uwieść. Dziecko takie jest przygnębione, wycofane, ma problemy z koncentracją uwagi, zaczyna zachowywać się agresywnie, ma trudności w relacjach z rówieśnikami, odmawia przebierania się w towarzystwie innych. Ma także problemy ze snem, przejawia dolegliwości bólowe intymnych części ciała, a także głowy i brzucha. Zdradza trudności np. z siedzeniem, chodzeniem, oddawaniem moczu, kału, ma częste infekcje dróg moczowo – płciowych, widoczne siniaki na klatce piersiowej, pośladkach, podbrzuszu, udach oraz otarcia, zaczerwienienia, stany zapalne skóry, a także krwawienia. Sygnałem ostrzegawczym jest również zbytnia erotyzacja dziecka oraz odgrywana przemoc seksualna, np. na lalkach, zabawkach.

c) Zaniedbania bytowe, wychowawcze: zauważalne objawy fizyczne u dziecka to w szczególności bardzo niska higiena osobista (dziecko jest brudne, brzydko pachnie, widać ślady licznych ukąszeń, świerzb), niski wzrost, małogłowie. Dziecko takie jest głodne, często choruje, jest zmęczone, apatyczne. Zauważalne objawy rozwojowe to: opóźniony rozwój mowy, ograniczony zakres uwagi, niedojrzałość społeczno – emocjonalna, zaburzenia procesów poznawczych i zdolności uczenia się, natomiast zachowania to: nadmierna pobudliwość, agresja, impulsywność, zaburzenia nerwicowe.

4. Czynności postępowania nauczyciela w sytuacji stwierdzenia zagrożenia życia dziecka, wobec którego stosowania jest przemoc lub zachowania agresywne.

a) Uzyskanie informacji lub przypuszczenie o stosowaniu przemocy wobec dziecka

- gdy nauczyciel jest świadkiem przemocy (np. na terenie lub w okolicy przedszkola), musi interweniować. Dziecku należy zapewnić bezpieczeństwo – trzeba go odseparować od sprawcy przemocy. Jeśli tego wymaga sytuacja, dziecku udziela się pomocy przedmedycznej, ewentualnie wzywa się pogotowie i policję.
- jeśli dziecko samo sygnalizuje, że jest krzywdzone, lub nauczyciel ma podejrzenia w tym zakresie, dokonuje wnikliwej obserwacji dziecka, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, sporządza notatkę o zdarzeniu lub z przebiegu rozmowy (o ile to możliwe bezpośrednio po zdarzeniu lub rozmowie).

b) Powiadomienie dyrektora o zdarzeniu

O podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka należy poinformować dyrektora, gdyż to on odpowiada za jakość pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej przedszkola. Obowiązkiem dyrektora jest także udzielanie wsparcia nauczycielom w realizacji ich zadań. Dodatkowym wsparciem dla nauczyciela w trudnej dla niego sytuacji może być, na tym etapie postępowania, zaangażowanie innych osób, takich jak np. psycholog. Nauczyciel, który powiadamia dyrektora o zaistniałej sytuacji sporządza notatkę – dwie kopie jedną przekazuje dyrektorowi placówki, drugą pozostawia w swoim archiwum.

c) Zaproszenie rodzica (opiekuna prawnego) do przedszkola przez dyrektora

W rozmowie (bezpośredniej lub telefonicznej) z rodzicem (opiekunem prawnym) trzeba poinformować o celu spotkania, np. wskazać, że dziecko zachowuje się niepokojąco, zgłasza trudności, dlatego zachodzi konieczność spotkania i rozmowy. Termin spotkania warto ustalić w czasie pobytu

dziecka w przedszkolu, by w trakcie wstępnej rozmowy miało ono zapewnioną opiekę i nie było narażone na dodatkowy stres związany z tym, że coś się dzieje z jego powodu.

d) Uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty”

W przypadku, gdy nadal sytuacja nie ulega rozwiązaniu i istnieje uzasadnione podejrzenie o zaistnienie przemocy w rodzinie należy uruchomić Procedurę Niebieskiej Karty.

Procedura wchodzi w życie Uchwałą rady pedagogicznej z dnia 30.08.2016r.

